

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
SZKOŁA SPECJALNA
PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY
ROK SZKOLNY 2018/2019

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO – WYCHOWAWCZY W ZAMOŚCIU

I. WSTĘP

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW) w Zamościu obejmuje następujące placówki:

- Przedszkole Nr 3 Specjalne,
- Szkołę Podstawową Nr 11 Specjalną z oddziałami gimnazjalnymi,
- Branżową Szkołę I Stopnia Nr 1 Specjalną,
- Szkołę Specjalną Przystosowaną do Pracy.

Do Ośrodka przyjmowane są dzieci i młodzież na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu: lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi – autyzmem, niepełnosprawnością ruchową, z niedowidzeniem lub niedosłuchem. Często przejawiają trudności z komunikacją werbalną i wykazują poważne deficyty w zakresie sfer: samoobsługowej, społecznej, emocjonalnej i poznawczej.

Zadania określone w programie realizacji WSDZ skierowane są do wszystkich uczniów Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy i dostosowane do ich potrzeb i możliwości psychofizycznych.

II. CELE

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy jest przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym, samodzielnego i niezależnego funkcjonowania na miarę indywidualnych możliwości, podejmowania decyzji oraz podjęcia zatrudnienia na otwartym lub chronionym rynku pracy.

III. ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów:

- dzieci i młodzież,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do dzieci i młodzieży uwzględniając ich potencjał:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- pomoc w poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udział w wydarzeniach takich jak np. targi pracy;
- informowanie o ofertach pracy w zakładach pracy chronione;
- informowanie o możliwości podejmowania aktywności w warsztatach terapii zajęciowej;
- umożliwianie zdobywania dodatkowych uprawnień w trakcie nauki;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły – prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego (internat);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi stroną www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

IV. KOORDYNATOR I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

W Szkole Specjalnej Przystosobniającej do Pracy w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy), wychowawcy internatu, nauczyciel-bibliotekarz oraz pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizującego WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego oraz poruszania się na rynku pracy;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów w miarę wyrażanych potrzeb;
- planuje i prowadzi ewaluację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;

- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt programu realizującego WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

V. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zaplanowano do realizacji w roku szkolnym 2018/2019.

VI. REALIZACJA TREŚCI PROGRAMOWYCH

Działania zaplanowane na wszystkich etapach edukacyjnych uwzględniają następujące obszary:

- poznanie siebie,
- świat zawodów i rynek pracy,
- rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Tematyka bezpośrednio związana jest z treściami programowymi zawartymi w rozporządzeniu.

Tematy związane z doradztwem zawodowym realizowane są podczas zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych, specjalistycznych.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ

OBSZAR	RODZAJ DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
<p>POZNANIE SIEBIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia tematyczne dotyczące rozwijania zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron, autorefleksji, predyspozycji, itp. - Mam ciekawe zainteresowania - Dbam o siebie: zdrowie, higiena • Program własny „Aktywny zawodowo – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 SPdP” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe • Koła zainteresowań na terenie internatu • Zajęcia ze specjalistami • Wycieczki na wystawy, krajoznawczo-turystyczne, itp. • Udział w konkursach, zawodach sportowych • Realizacja projektu „Wierzę w siebie – dbam o siebie” 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele pielęgniarka • B. Bober • opiekunowie kół zainteresowań • psycholog, pedagog, logopeda, inni • wychowawcy, nauczyciele • wychowawcy, nauczyciele • osoby odpowiedzialne 	<ul style="list-style-type: none"> • I semestr • cały rok według planu • cały rok według harmonogramu • cały rok (w miarę potrzeb) • cały rok (zgodnie z ofertami) • cały rok (zgodnie z ofertami) • X-XI 2018

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w kampaniach społecznościowych np. ZTU, Postaw na rodzinę • Rozmowy doradczo-wspierające (indywidualne) z uczniem, rodzicami • Zajęcia biblioteczne • Udział w uroczystości, imprezach szkolnych • Prowadzenie spotkań – „Taneczne przerwy” 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog • doradca zawodowy, psycholog, pedagog, wychowawca • bibliotekarz • osoby odpowiedzialne • W. Witkowska 	<ul style="list-style-type: none"> • według ofert • cały rok (w miarę potrzeb) • cały rok • cały rok według harmonogramu • cały rok
<p>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia tematyczne poznanie zawodów z najbliższego otoczenia ucznia <p>- Ciekawe zawody wokół nas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program własny „Aktywny zawodowo – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 SPdP” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe • Konkurs plastyczny dla wychowanków internatu – „Kim są moi rodzice?” • Wycieczki i wyjścia do miejsc użyteczności publicznej • Organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi, przedstawicielami różnych grup zawodowych – włączanie rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, rodzice • B. Bober • wychowawcy internatu • wychowawcy, nauczyciele • wychowawcy, nauczyciele, specjaliści 	<ul style="list-style-type: none"> • I semestr • cały rok według planu • I 2019 • cały rok (zgodnie z ofertami) • cały rok (w miarę możliwości)

	<ul style="list-style-type: none"> • Targi pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> • według ofert
RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia tematyczne dotyczące dalszej kariery zawodowej <p>- Koniec szkoły i co dalej...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program własny „Aktywny zawodowo – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 SPdP” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe • Wyszukiwanie ciekawych informacji za pomocą Internetu, książek, czasopism, innych dostępnych źródeł podczas np. zajęć edukacyjnych, bibliotecznych • Wyjścia do warsztatów terapii zajęciowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele • B. Bober • nauczyciele (bibliotekarz, informatyk) • wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> • II semestr • cały rok według planu • cały rok • cały rok (w miarę możliwości)
PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO - ZAWODOWYCH	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia tematyczne <p>- Jestem dorosły – chcę pracować</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program własny „Aktywny zawodowo – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 SPdP” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe • Stawianie młodzieży w obliczu sytuacji zadaniowych podczas wszystkich zajęć zgodnie z możliwościami i 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy, nauczyciele • B. Bober • wychowawcy, nauczyciele, 	<ul style="list-style-type: none"> • II semestr • cały rok według planu • cały rok (na bieżąco)

	<p>potrzebami (obejmując sfery: społeczną, emocjonalną, poznawczą i samoobsługę) dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowanie pracy - współdziałanie w zespole - podejmowanie decyzji - realizacja celów 	<p>specjaliści, wychowawcy świetlicy, wychowawcy internatu</p>	
--	---	--	--

VII. METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ

METODY

- analiza przypadku,
- ankieta,
- autoprezentacja,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- kolaż,
- kwestionariusz,
- mini-wykład,
- ocena pracy grupowej,
- plakat,
- rozwiązywanie problemów,
- skojarzenia,
- filmy, itp.

FORMY PRACY

- zbiorowa,
- grupowa,
- indywidualna.

VIII. WSPÓLPRACA

Wsparcie merytoryczne dla Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, biblioteki, Powiatowy Urząd Prac, Ochotniczy Hufiec Pracy – mobilne centrum informacji zawodowej, młodzieżowe centrum kariery, pracodawcy, Urząd Miasta Zamość, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Stowarzyszenie na Rzecz Integracji z Dziećmi i Młodzieżą Niepełnosprawną „Wszyscy Razem”.

IX. PRZEWIDYWANE REZULTATY (EFEKTY)

Uwzględniając etap edukacyjny oraz możliwości psychofizyczne, dzieci i młodzież po zrealizowaniu zajęć potrafią:

- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
- dokonać adekwatnej samooceny,
- rozpoznać mocne i słabe strony,
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno-zawodową,
- dostosować się do zmian,
- analizować źródła informacji edukacyjno-zawodowej,
- współpracować w zespole,
- skutecznie się zaprezentować,
- zachować się asertywnie,
- dopasować kompetencje do zawodu,
- sprawnie się komunikować,
- przewidzieć skutki działań.

X. OCENA I EWALUACJA

EWALUACJA

Działania podejmowane w ramach programu zostaną ewaluowane. Celem będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości dzieci i młodzieży, potrzeb Szkoły Specjalnej Przystosobiającej do Pracy lub lokalnego rynku pracy.

Techniki analizy jakościowej programu:

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji uczniów oraz ich zachowań,
- rozmowa doradcza z uczniem, rodzicami,
- opracowanie prezentacji multimedialnej z wykorzystaniem np. zdjęć wykonanych podczas zaplanowanych zajęć z wykazaniem mocnych i słabych stron wdrażanych oddziaływań programu realizującego WSDZ– przedstawienie jej rodzicom podczas czerwcowego spotkania z Dyrektorem Ośrodka.